

EEN
STERKE
PEDAGOGISCHE

BASIS

Beleidskader Integraal Jeugdbeleid Oss
2024 -2027

Voorwoord

Opgroeien doe je samen

Dolf Warris - wethouder Jeugd

Een gevleugelde uitspraak in jeugdland: 'Opgroeien doe je samen' In goed Nederlands betekent het zo veel als dat een kind niet alleen gevormd wordt door zijn ouders, maar door de hele gemeenschap. Natuurlijk hebben de ouders een grote verantwoordelijkheid in de opvoeding, maar ook de invloed van anderen is belangrijk. Denk aan de familie, de burens, de docenten op school, de trainer bij de sportclub; allemaal dragen ze bij aan de ontwikkeling van een kind.

Als we kijken naar de bijna 18.000 kinderen (en jongeren) in de gemeente Oss dan zit het bij de ontwikkeling van de meesten van hen wel goed. En voor die kinderen die een steuntje in de rug nodig hebben, bieden we ondersteuning op het moment dat de opvoeders en de directe omgeving die niet kunnen bieden. Uitgangspunt daarbij is steeds dat ondersteuning moet

komen bij de kinderen die het 't hardst nodig hebben.

Daarmee hebben we het in de gemeente Oss best goed geregeld. Wat niet wil zeggen dat er geen verbetering mogelijk is. Want die is er altijd. Niet voor niets bevat dit beleidskader een aantal ambities waarmee we de komende jaren aan de slag willen. Het zijn ambities waarbij naast het

kind, ook de gemeenschap eromheen een belangrijke rol vervult.

In Oss kijken we niet alleen naar het kind. De problemen van alle gezinsleden, op verschillende gebieden, krijgen aandacht bij de ondersteuning. Door de knelpunten in het jeugdstelsel moet dit nog beter. Er is een nog meer integrale aanpak nodig waarbij ook naar school, gezin, werk en omgeving wordt gekeken.

Geheel in de geest van 'Opgroeien doe je samen' gaan we daar in de gemeente Oss de komende jaren verder mee aan de slag. Zo geven we ieder kind in onze gemeente meer kans op een veilige en gelukkige toekomst. ●

01 *Inleiding* Beleidskader Integraal Jeugdbeleid Oss

p4

02 Visie

p6

03 Integraal Jeugdbeleid Oss

p13

Ontmoeten, bewegen en cultuur

Jeugdgezondheid

Passend Onderwijs en Kinderopvang

Werk: passend meedoen en ontwikkelen

Inkomen

Jeugdhulp

Jongeren van 16 tot 27 jaar

Veiligheid: Geweld in afhankelijkheidsrelaties
en openbare orde en veiligheid

01 *Inleiding*

Beleidskader Integraal Jeugdbeleid Oss

Gemeente Oss ontwikkelt zich de komende jaren tot een 100.000+ gemeente en staat daarbij voor grote opgaven. Niet alleen op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie. Veranderingen in onze samenleving maken dat ook zorg en welzijn toekomstgerichte vormen moeten krijgen. Daar past een andere manier van werken bij: professioneel en gemeenschapsgericht.

De rol van de gemeente verschuift. Van een bepalende overheid naar een overheid die luistert en handelt

vanuit het initiatief in de maatschappij. Regels zijn vooral ondersteunend, niet leidend.

We zetten in op de kracht van de samenleving. En verliezen hierbij niet uit het oog dat iedereen mee moet kunnen doen. De gemeente heeft hierin soms een ondersteunende rol. Wij zetten in op een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen, ongeacht talent of beperking. In een inclusieve samenleving luisteren we met respect naar elkaar

en vinden we samen een oplossing voor problemen. Vaak redden inwoners het zelf of met hulp van hun omgeving. Soms niet. Dan zoeken we samen met de inwoner naar oplossingen. Dit doen we integraal, vanuit verschillende vakgebieden: welzijn, zorg, veiligheid, gezondheid/gezonde leefstijl, werk en inkomen en schuldhulpverlening. De jeugdhulp verkeert momenteel in zwaar weer. Het beroep op jeugdhulp neemt toe terwijl het aanbod onder druk staat door personeelstekorten. Hierdoor ontstaan wachtlijsten en krijgen jeugdigen vaak niet of niet op tijd de hulp die

ze nodig hebben. De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdhulp te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Dit gaat echter vanaf 2025 gepaard met bezuinigingen. De komende jaren gaan we deze uitdaging met urgentie aan. Zodat we (blijven) zorgen voor passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen, ouders en gezinnen.

Dit beleidskader Integraal Jeugdbeleid Oss geeft richting aan de activiteiten die we de komende jaren ondernemen voor jeugdigen, ouders en gezinnen. Het beleidskader volgt de

Osse ontwikkelagenda vindbaarheid en beschikbaarheid van de jeugdhulp 2020 – 2023 op. Het verschil tussen de eerdere Ontwikkelagenda en dit Beleidskader is dat het jeugdzorgdomein meer in de bredere context van het hele sociale domein is geplaatst. Ook is dit beleidskader Integraal Jeugdbeleid een lokale uitwerking van het regionaal beleidsplan Jeugdhulp Noordoost Brabant 2024 – 2027.

Elk jaar werken we in een Jaarplan Integraal Jeugdbeleid uit welke concrete acties we dat betreffende jaar uitvoeren. •

ONZE AMBITIE VOOR DE OSSE JEUGD

Osse jeugdigen groeien op tot gezonde, zelfstandige volwassenen.

Ze kunnen zichzelf redden, voor zichzelf opkomen en doen mee in de samenleving.

ONZE PEDAGOGISCHE BASIS

Samen verantwoordelijk voor de pedagogische basis: De basis die bijdraagt aan het opgroeien, opvoeden en de ontwikkeling van jeugdigen.

De pedagogische basis is altijd in beweging. Gevormd door ouders en jongeren onderling, in contact met hun sociale relaties en de verbinding met wat er in hun leefomgeving aanwezig is.

DE ROL VAN DE GEMEENTE

De gemeente zorgt ervoor dat jeugdigen kunnen sporten, kennismaken met cultuur, onderwijs krijgen en hulp krijgen als dat nodig is.

Voor de dingen die mensen niet zelf kunnen regelen, is de gemeente er.

Wat er nodig is bepalen we graag samen met jeugdigen en hun ouders.

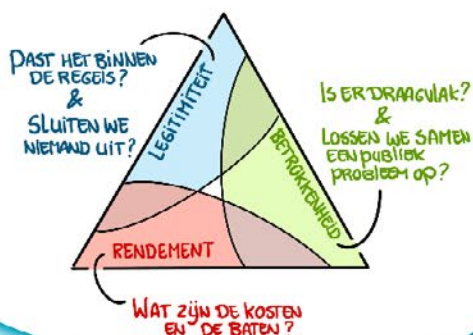
De meeste mensen kunnen veel zelf regelen. Maar, niet iedereen heeft dezelfde mogelijkheden: niet iedereen kan evenveel zelf regelen.

LUISTEREN EN AFWEGEN

We moeten goed luisteren naar wat de vraag is en afwegen wat er mogelijk is.

Bij het afwegen over wat de vraag is en wat mogelijk is kijken we naar:

De 'Beschermende factoren van de pedagogische basis' vormen bij het afwegen onze leidraad.

BESCHERMENDE FACTOREN VAN DE PEDAGOGISCHE BASIS

1. SOCIALE BINDING 	2. KANSEN VOOR BETROKKENHEID
3. PROSOCIALE NORMEN 	4. ERKENNING EN WAARDERING POSITIEF GEDRAG
5. STEUN VAN VOLWASSENEN EN VOORZIENINGEN 	6. CONSTRUCTIEVE TIJDSBESTEDING
7. COMPETENTIES 	8. COGNITIEVE VAARDIGHEDEN
9. SCHOOL MOTIVATIE 	10. POSITIEVE IDENTITEIT

02 Visie

Opvoeden en opgroeien in uitdagende tijden

Uitdagingen genoeg voor de Osse jeugdigen en gezinnen. Jongeren rapporteren dat zij goede sociale relaties hebben met hun ouders¹, klasgenoten, vrienden en vriendinnen. Toch blijft mede als gevolg van corona en toenemende prestatiedruk hun mentaal welbevinden onder druk staan.² De combinatie van klimaat-, woon- en energievraagstukken kan tot onzekerheid leiden. Voeg hier sociale veranderingen aan toe zoals meervoudig ouderschap en samengestelde gezinnen en het toenemend gebruik van sociale media. Maar ook de toename van genderdiversiteit. Of de volgende fase van de digitale revolutie met AI-taalmodellen als *ChatGPT* die het onderwijs en de wijze waarop we leren en werken verder zullen veranderen. Het beeld wordt duidelijk: het zijn uitdagende tijden.

Niet alleen jeugdigen en ouders moeten zich hiertoe verhouden en een koers vinden. Ook voor de gemeente roept het vragen op. Past het nog wat we doen? Passen de voorzieningen die we hebben voor de Osse jeugdigen en gezinnen? Past onze besturingswijze nog, wetende dat het openbaar bestuur aan gezag inlevert en we de menselijke maat willen zoeken?³ Wat betekent dit voor de publieke taak en voor de relatie tussen gemeente en inwo-

ners bij opvoeden en opgroeien? En hoe nemen we hierin de landelijke *Hervormingsagenda Jeugd en de Zorgakkoorden IZA & GALA* mee?⁴

Tegen de achtergrond van deze ontwikkelingen is de behoefte ontstaan aan een herijkte visie die richting kan geven aan het nieuwe beleidskader 'Integraal Jeugdbeleid' voor de periode 2024 -2027.

Pedagogische basis

We vertrekken vanuit het concept De pedagogische basis. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen, met hulp vanuit hun sociale omgeving. Een sterke pedagogische basis zorgt

ervoor dat ouders steun ervaren bij de opvoeding. Het is kort gezegd:

Het deel van de sociale basis dat bijdraagt aan het opgroeien, het opvoeden en de ontwikkeling van jeugdigen. Een pedagogische basis wordt gevormd door contacten tussen mensen onderling, hun sociale relaties en de verbinding met wat er in hun leefomgeving aanwezig is.⁵

In de Visie Sociale Basis Oss 2040 is als ambitie verwoord dat we streven naar een solide sociale basis waar inwoners fijn kunnen samenleven, er zijn voor elkaar, betrokken zijn en kunnen meedoen. Een solide sociale basis helpt de meeste mensen een

prima leven te leiden, voor zichzelf en anderen te zorgen en om te gaan met de hobbels in het leven.

Pedagogische basis gaat ook over de relatie tussen inwoners en gemeente. Er is sprake van wederzijdse afhankelijkheid en wederkerigheid tussen de gemeente, jeugdigen en ouders. Zij zijn afhankelijk van de door de gemeente georganiseerde voorzieningen zoals toegang tot jeugdhulp of sportvoorzieningen, trapveldjes en cultuur. En omgekeerd. Gemeenten zijn afhankelijk van ouders en jeugdigen voor onder meer draagvlak en legitimiteit van beleid en gezag, zodat doelen bereikt worden. En voor ideeën en

initiatieven vanuit de samenleving die Oss en alle kernen bruisend, leefbaar en aantrekkelijk maken. Dit betekent ook dat onderhoud en vormgeving van een pedagogische basis een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van inwoners en gemeente. Een pedagogische basis is voortdurend in ontwikkeling. Het is nooit af.

Bezien vanuit beleidsperspectief is er niet één netjes afgebakend terrein betrokken bij de pedagogische basis. Jeugdigen en gezinnen zijn onderwerp van veel verschillende beleidsterreinen. Zonder volledig te zijn, denk aan: onderwijs, kinderopvang, gezondheid, jeugdhulp,

werk & inkomen, veiligheid, wonen (fysiek en sociaal), cultuur, sport, verkeer. Elk deelterrein heeft een eigen invulling, andere focus, vaak ook wettelijk bepaald.

De gemeente heeft meerdere overkoepelende visies omarmd zoals de eerder genoemde *Visie Sociale Basis Oss*. Daarnaast ook de *Visie op het Sociaal Domein*, *Global Goals* en *Learning Cities*. We onderschrijven de VNG-propositie 'De winst van het sociaal domein', waarin de gemeenten aandacht (en investeringen) vragen van het rijk voor 3 opgaven: het herstellen van bestaanszekerheid, het vergroten van kansengelijkheid en het makkelijker

maken van gezond leven. Elke visie is inspirerend en verbindend, en kent ook weer een eigen perspectief. Alles bij elkaar geeft het richting aan de Osse pedagogische basis, aan de maatschappelijke dynamiek, aan de vorming van sociale netwerken en aan ruimte voor jongeren. Kortom aan de pedagogische basis waarin álle Osse jeugdigen en gezinnen kunnen floreren.

Waarden als richtsnoer

Voor het Sociaal Domein werkt gemeente Oss vanuit 5 kernwaarden: mens centraal, nabijheid, vakmanschap, partnerschap en eenvoud. Voor al onze inspanningen voor jeugd, jongeren en ouders formuleren we vervolgens afwegingswaarden. Deze afwegingswaarden maken dat we ons anders oriënteren op de samenleving: minder markt en meer gemeenschapsgeoriënteerd, meer waardegedreven en werkend vanuit de bedoeling. We stellen bijvoorbeeld publieke belangen, samenwerking en sociale verbanden (gemeenschappen) centraal in plaats van het individu, competitie en marktmechanismen voor (her)verdeling van welvaart (markten).

De drie afwegingswaarden zijn: betrokkenheid, legitimiteit en (maatschappelijk) rendement. Hierbij sluiten we aan bij de waarden zoals ze door het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) zijn geformuleerd. Deze IPW-waarden passen we in Oss bijvoorbeeld ook toe als afwegingskader bij de Samenwerkwijze, waarbij we steeds met de inwoner zoeken naar de passende oplossing.

Deze afwegingswaarden zijn tevens toe te passen bij de beoordeling van 'kokeroverstijgende' hulpvragen die

niet met een standaardaanbod of -werkwijze te beantwoorden zijn. Maar ze zijn ook te gebruiken als richtsnoer voor ontwikkeling van ambtelijk vakmanschap en bij de inrichting van werkprocessen en registratiesystemen. De afwegingswaarden zijn bovendien te vertalen naar andere beleidskaders en programma's.

1. Betrokkenheid

Betrokkenheid gaat volgens IPW over de vraag of de actie de betrokkenheid van het huishouden zelf versterkt.

Betrokkenheid gaat ook over 'draagvlak' bij alle deelnemende partijen en inwoners voor beleid, een maatregel of een besluit en het democratisch proces daar naar toe. Het gaat hier om gezamenlijk publieke problemen oplossen. Het initiatief hiervoor kan zowel van de gemeente komen als van inwoners of maatschappelijk ondernemers. Het kan dus gaan om bewonersparticipatie bij een initiatief van de gemeente of om 'overheidsparticipatie' in een bewonersinitiatief. Worden alle belangen meegewogen? Hebben alle deelnemers invloed op de besluitvorming?

2. Legitimiteit

Legitimiteit gaat volgens IPW over de vraag of de actie binnen de regels past.

Wij doelen op de formele juridische legitimiteit: de grondwet, het recht, de beginselen van behoorlijk bestuur en bestuursrecht. Als gemeente zijn we immers aan wet- en regelgeving gehouden. Het is het fundament onder onze democratische rechtsorde. In de tweede plaats doelen we hiermee op 'informele' legitimiteit: sluiten we iedereen in en niemand uit?

3. (Maatschappelijk) Rendement

Rendement gaat volgens IPW over de kosten en de baten van de actie.

Rendement verwijst naar efficiëntie en effectiviteit en daarmee naar marktbegrippen. Deze begrippen vult het IPW 'maatschappelijk' in en niet 'commercieel'. Het gaat niet om winst maken. In dit licht stelt het IPW bij (maatschappelijk) rendement de kernvraag: 'Kan het goedkoper?' 'Maar,' vervolgt zij, 'goedkoper dan wat?' Dat zijn geen makkelijk te beantwoorden vragen. Het IPW nodigt ons uit veel verder te kijken en te denken: over (beleids)kokers heen en meer naar ketensamenhang.

Anders werken en organiseren in de pedagogische basis

De afwegingswaarden voor de Osse pedagogische basis zijn klassiek democratisch. Ze gaan uit van een ander samenlevings- en mensbeeld. En van een overheid die de leefwereld centraal stelt in plaats van de systeemwereld en markten. Daardoor verschuift voor de gemeente de vorm van besturing: van doelrationeel, prestatiegericht handelen naar meer responsieve vormen van besturing. Dit wil zeggen: meer in dialoog met jeugdigen en ouders (en met professionals die hen ondersteunen), aanhakend op hun behoeften en initiatieven. Het betekent niet 'u vraagt, wij draaien'. Niet elke behoefte uit de samenleving en roep om een publieke taak is vanzelfsprekend een overheidszaak.

Met jongeren, ouders en waar mogelijk met kinderen

In het verlengde van het voorgaande betekent werken met de drie afwegingswaarden concreet dat wij jongeren, ouders en kinderen

betrekken bij het ontwerpen van voorzieningen, procedures en beleid. Het betekent ook dat we actief op zoek gaan naar ouders en jongeren. Denk aan cliëntpanels van grotere jeugdhulpinstellingen of aan ouderbijeenkomsten in het onderwijs en bijvoorbeeld aan een Jongerentop.

Het gaat hier niet om lange inspraakprocessen. Betrokkenheid is ook anders te organiseren. Zo zijn er digitale vormen denkbaar, zoals 'De Tweede mening' waarbij de gemeentelijke dilemma's in de uitvoering kan voorleggen aan een digitaal burgerpanel.⁶

► Anders afwegen, adviseren en verantwoordelijkheid nemen

De drie waarden vormen een afwegingskader voor zowel inhoud als

beleids- en uitvoeringsprocessen. Hoewel nog niet apart genoemd gaan deze drie waarden ook over verantwoordelijkheid. Bewuster de algemene beginselen van behoorlijk bestuur toepassen en gebruiken in ons werk als publieke dienst, levert een beter inzicht op in waar we wel en waar we niet verantwoordelijk voor zijn. Dit is zowel op casus-niveau toe te passen als bij het ontwerp van regelingen.

Ambitie voor Osse Jeugd

We formuleren de volgende ambitie voor de Osse pedagogische basis: *Osse jeugdigen groeien op tot gezonde, zelfstandige volwassenen. Ze kunnen zichzelf redden, voor zichzelf opkomen en doen mee in de samenleving.*

Een stevige pedagogische basis stimuleert de ontwikkeling van

jeugdigen en ondersteunt ouders bij het opvoeden. Het draagt bij aan het gezond, veilig en kansrijk opgroeien en helpt bij het omgaan met alledaagse problemen⁷. De pedagogische basis bestaat uit alle contacten, sociale relaties en leefomgevingen die bijdragen aan het opgroeien en de zelfontplooiing van jeugdigen. Iedereen heeft een rol: als samenleving vormen we samen het fundament voor opgroeien. Niet alleen professionals, maar alle mensen om jeugdigen heen.

Ambities voor ons als gemeente en voor de samenleving als geheel⁸

- Een sterke, inclusieve samenleving waarin mensen elkaar met aandacht en respectvol ontmoeten. Waar volwassenen jeugdigen de ruimte bieden om het gesprek aan te gaan. En andersom.
- Waar plaats is voor diversiteit en geen plaats is voor polarisatie (versterken van tegenstellingen, met verwijdering als gevolg).
- Een omgeving waarin jeugdigen zich veilig voelen en zich veilig kunnen ontplooiën en bewegen.
- Met gelijke kansen voor alle jeugdigen om zich zo gezond mogelijk te ontwikkelen en op te groeien.
- Waar ruimte is voor jeugdigen voor zelfontplooiing en het benutten van talenten en passies.
- Waar problemen vroegtijdig worden gezien.
- En afhankelijkheid van professionele hulp wordt voorkomen én hulp wordt geboden als het nodig is (laagdrempelig, dichtbij, zo licht als mogelijk en zo zwaar/specialistisch als nodig).
- Waarbij de focus ligt op beschermende factoren. ●

Beschermende factoren⁹

Kansen voor betrokkenheid:

kansen om een concrete, betekenisvolle en gewaardeerde bijdrage te leveren aan bijvoorbeeld familie, school, gemeenschap.

Prosociale normen:

een omgeving waarin duidelijke normen en waarden voor positief gedrag uitgedragen en nageleefd worden. Regels en grenzen moeten duidelijk zijn.

Constructieve tijdsbesteding:

kansen die geboden worden vanuit het gezin en de gemeenschap om in de vrije tijd deel te kunnen nemen aan bijvoorbeeld creatieve activiteiten (muziek, theater) en jeugdprogramma's (zoals sport, clubs of verenigingen).

Sociale binding:

de emotionele band en commitment dat een jeugdige heeft met sociale relaties in het gezin, zijn vriendengroep, school en wijk.

Erkenning en waardering voor positief gedrag:

sociale bekrachtigers zijn essentieel voor het ontwikkelen van positief gedrag en kunnen afkomstig zijn uit het gezin, de school, de vriendengroep en de gemeenschap.

Steun van belangrijke volwassenen en voorzieningen in de omgeving:

steun van ouders en andere volwassenen in de omgeving van jeugdigen, zoals pedagogisch medewerkers in de kinderopvang, leerkrachten en volwassenen in de buurt.

Ook de toegankelijkheid van voorzieningen zoals kinderopvang, school, jongerenwerk, de sportclub en het internet.

Schoolmotivatie:

betrokkenheid bij leeractiviteiten, binding met school, prestatiemotivatie en positieve verwachtingen over eigen succes. Schoolmotivatie wordt vooral beïnvloed door ouders, gemeenschap en de vriendengroep.

Positieve identiteit:

hoe jongeren zichzelf zien in relatie tot de toekomst, eigenwaarde en gevoel van persoonlijke effectiviteit.

Cognitieve vaardigheden:

onderscheid kan worden gemaakt tussen algemene cognitieve vaardigheden, zoals logisch en analytisch denken en abstract redeneren en specifiek cognitieve vaardigheden, zoals lees- en rekenvaardigheden, die belangrijk zijn voor schoolsucces.

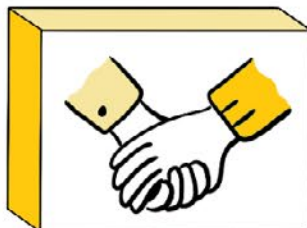
Competenties:

sociale competentie omvat een scala aan interpersoonlijke vaardigheden die jeugdigen helpen gevoelens, gedachten en gedrag te integreren om zo bepaalde sociale doelen te bereiken. Emotionele competentie is het vermogen om gevoelens en emotionele reacties van zichzelf en anderen te kunnen identificeren en er adequaat op te kunnen reageren. Gedragsmatige competentie gaat over effectief gedrag.

ONTMOETEN, BEWEGEN & CULTUUR

Onderling contact, bewegen, ontmoeten, cultuurbeleving draagt bij aan de ontwikkeling van jeugdigen. We ondersteunen dit bijvoorbeeld met:

- Het Osse Preventie Akkoord
- Speel- en ontmoetingsplekken
- KODOSS

JEUGDGEZONDHEID

Alle jeugdigen hebben gelijke kansen om zo gezond en veilig mogelijk op te groeien en te leven:

- We maken afspraken met de GGD
- Versterken Kansrijke Start en de Ketenaanpak kind naar gezonder gewicht

PASSEND ONDERWIJS & KINDEROPVANG

Elke jeugdige heeft unieke talenten en hoort er bij:

- Taal en Talent: goede startpositie voor ieder kind
- Zorg en Groei: recht op onderwijs in een inclusief onderwijssysteem
- Samen Oss: elkaar leren kennen en waarderen
- STORM

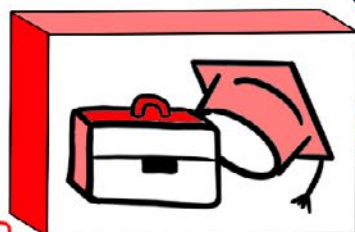

OPLOSSINGEN
ZOEKEN WE
SAMEN
EN
INTEGRAAL
VANUIT DE
VERSCHILLENDE
BELEIDSTERREINEN

WERK: PASSEND MEEDOEN & ONTWIKKELEN

We ondersteunen jeugdigen die dat nodig hebben bij het vinden van werk dat bij hen past:

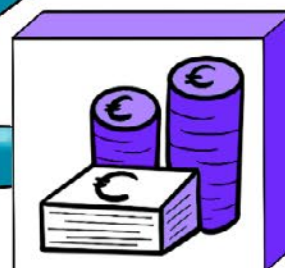
- Van zorg naar werk
- Ondersteuning werkgevers bij jongeren aan het werk houden
- Jongeren helpen bij ontwikkelen

INKOMEN

De gemeente zorgt voor een vangnet en maakt meedoen mogelijk:

- Financiële educatie, voorlichting en bewustwording
- Vroegsignalering en financiële gesprekken voor jeugdigen met schulden

JEUGDHULP

We zorgen voor passende hulp voor:

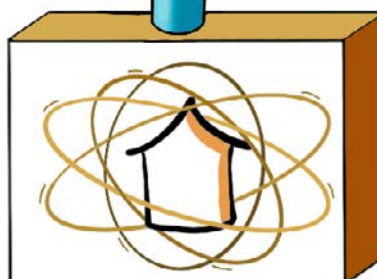
- Passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun gezin
- Integrale gezinsgerichte hulp volgens de Samenwerkwijze
- Zorglandschap met hulp zo dichtbij mogelijk bij de eigen leefomgeving

VEILIGHEID: GEWELD IN AFHANKELIJKHEIDRELATIES & OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Iedereen heeft recht op veiligheid, zowel binnenshuis als buitenshuis. Daarom gaan we aan de slag met:

- Een effectievere aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling
- Het versterken van de weerbaarheid van jeugdigen tegen criminele invloeden

JONGEREN VAN 16 TOT 27 JAAR

Ons streven is dat alle jongeren de stap naar volwassenheid zelfstandig kunnen maken. Daarom investeren we op:

- Doorlopende ondersteuningslijn
- Werken volgens de Samenwerkwijze en de BIG5.
- Actieteam 16-27 voor hulp bij casuïstiek en expertise
- Voldoende woningen voor jeugdigen
- Werken met JIM van jeugdhulp naar 16-27

03 Integraal Jeugdbeleid Oss

Waarom integraal jeugdbeleid in Oss?

Om onze ambities te realiseren is een gezamenlijke inspanning op verschillende beleidsterreinen nodig. Dit sluit aan op landelijke kaders als de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2027, het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de VNG-propositie 'De winst van het sociaal domein'. Deze stimuleren allemaal dezelfde bewegingen: inzet op versterking van de sociale basis, vroegsignalering, koppeling van informele en formele zorg en koppeling tussen welzijn, zorg, onderwijs, bestaanszekerheid, wonen en het medisch domein.

In dit hoofdstuk brengen we de verschillende beleidsterreinen in samenhang bij elkaar. Per beleidsterrein geven we de belangrijkste uitgangspunten weer en prioriteren we ontwikkelthema's.

We gaan uit van het normale en beginnen bij het gewone, dagelijkse leven. Dus bij een sterke pedagogische basis als deel van een solide sociale basis. Dit gaat over jeugdigen, ouders, hun omgeving en de gemeenschappen waar ze onderdeel van zijn. Het raakt alle aspecten van het dagelijks leven: sociale contac-

ten, ontmoeting, sport, bewegen, recreëren, cultuur, gezondheid, onderwijs, wonen, werk en veiligheid. We hebben de overtuiging dat het verbeteren van het pedagogisch klimaat in de omgeving waarin jeugdigen opgroeien, problemen op een later moment voorkomt. Mochten toch problemen ontstaan dan is het belangrijk om te normaliseren,

dus niet verder problematiseren of medicaliseren. Vaak liggen oplossingen in het alledaagse leven. Als jeugdigen, ouders en hun netwerk niet zelf tot die oplossingen kunnen komen, is het noodzakelijk dat passende hulp beschikbaar is. Zo licht en kort als mogelijk, zo zwaar en lang als nodig.

Ontmoeten, bewegen en cultuur

In Oss faciliteren we een omgeving die ruimte maakt voor onderling contact, bewegen, ontmoeten, cultuurbeleving, mee doen, zingeving. Dit draagt bij aan de positieve ontwikkeling van jeugdigen. Het helpt bij het vroegtijdig signaleren van problemen, waardoor escalatie van die problemen vaak voorkomen kan worden. Hierom voorzien we in ontmoetingsplekken en voorzieningen voor sport en cultuur voor jeugdigen.

Uitgangspunten ontmoeten, bewegen en cultuur

- In Oss houden we bij de inrichting van de omgeving rekening met wat ouders en jeugdigen wensen en nodig hebben. Zodat alle jeugdigen bewegen, belangrijke anderen ontmoeten en vriendschappen kunnen sluiten. We zien in de Brabantscan van de GGD (www.brabantscan.nl)

een aantal dingen. Bijvoorbeeld dat het aantal jeugdigen tussen de 1 en 11 jaar dat niet of weinig buiten speelt tussen 2017 en 2021 iets afnam. Maar ook dat in 2021 rond de 20% van de ouders een veilige speelplek of veilige fietsmogelijkheden in de buurt mist. De onveiligheid van een aantal fietspaden heeft de Osse Jongerenraad ook gesignaleerd.

- Sport en bewegen is leuk, werkt ontspannend, is goed voor de ontwikkeling en bovendien gezond. Sport en bewegen zorgen voor sociale binding, actief burgerschap, leefbaarheid en integratie. En: jong geleerd is oud gedaan! We zien in de Brabantscan van de GGD dat in 2021 45% van de Osse jeugdigen tussen de 4 en 11 jaar dagelijks minimaal een uur bewoog. 55% van de 4 tot 11 jarigen en maar liefst 90% van de 2e en 4e klassers in het voortgezet onderwijs liep of fietste 5 dagen per week naar school of stage. En 66% van de 4 tot 11 jarigen en 80% van de 2e en 4e klassers in het voortge-

zet onderwijs sportte in georganiseerd verband.

- Cultuur draagt bij aan socialisatie, waardoor jeugdigen betrokken zijn bij hun gemeenschap. Het verbreedt ook hun perspectief, waardoor ze zich leren verhouden tot andere gemeenschappen. Cultuur draagt bij aan het ontdekken en ontplooiën van talenten van jeugdigen en het ontwikkelen van de eigen identiteit en uniciteit. In 2021 was 81% van de kinderen tussen de 4 en 11 jaar lid van een club of vereniging.

Ontwikkelthema's Ontmoeten, bewegen en cultuur¹⁰

- In Oss wordt vanuit de beleidsterreinen Gezondheid, Ontmoeten, Bewegen en Cultuur ingezet op preventie van problemen bij jeugdigen. De SPUK-regeling (Specifieke Uitkering) maakt het voor gemeenten mogelijk stevig en meer in samenhang in te zetten op preventie. De SPUK-regeling bundelt geldstromen die zich richten op het stimuleren van gezondheid, sport en bewegen, op preventie en het versterken van de sociale basis. Daarmee worden afspraken gefinancierd die zijn gemaakt in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Ook in het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn afspraken gemaakt over preventie. In Oss zetten we planmatig in op het doel van GALA: "het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis." Vertrekpunt zijn de visie en ontwikkelagenda Sociale Basis Oss.
- Een extra impuls aan het Osse Sport en Preventie Akkoord: meer jeugdigen gaan voldoen aan de beweegrichtlijn en hun motorische vaardigheden zijn toegenomen.
- Brede Regeling Combinatiefunctionaris, die gaat zorgen voor een sterke verbinding tussen programma's op het gebied van sport, bewegen en cultuur, zodat meer jeugdigen sporten, bewegen en meedoen aan cultuur.
- Ondersteuning van de mentale gezondheid onder meer door Storm, Kodoss, en ziekteverzuimaanpak op scholen. De STORM-aanpak is een (preventie) programma waarbij scholen, GGD, jeugd- hulpverlening, GGZ en gemeenten signalen van somberheid bij jongeren snel op kunnen pikken en aanpakken. Kodoss: Kom, Doe en Ontdek in de Schadewijk! Diverse sociaal maatschappelijke en culturele instellingen uit Oss bieden hiermee een brede naschoolse programmering aan basisschoolkinderen van de Schadewijk aan.
- Verbinding met het fysieke domein om passende speel- en ontmoetingsplekken te realiseren.
- Versterken van het lezen, leesbevordering en de maatschappelijke rol van de bibliotheek
- De aanpak van eenzaamheid onder jongeren door het versterken van de samenwerking tussen ONS welzijn en Muzelinck. Dit sluit aan op mooie voorbeelden van verbinding zoals het Theater van de Stad waar inwoners samen met professionele kunstenaars cultuur maken en beleven en zich zo uiten en ontplooiën.

Jeugdgezondheid

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de publieke gezondheidszorg voor jeugdigen van 0-19 jaar én een goede aansluiting van de jeugdgezondheidszorg op het jeugdbeleid.

Gemeente Oss heeft met GGD Hart voor Brabant afspraken gemaakt over een aantal taken. De GGD monitort alle jeugdigen van -9 maanden tot 18 jaar, door prenatale huisbezoeken, vaste contactmomenten en contacten op indicatie. De GGD biedt begeleiding bij ziekteverzuim op zowel het primair als het voortgezet onderwijs. Daarnaast voert de GGD Nu Niet Zwanger uit, om ongewenste en ongeplande zwangerschappen te voorkomen of om ouders in kwetsbare situaties vroeg te begeleiden. Daarnaast ook Stevig Ouderschap, een interventie opvoedingsondersteuning met 6 huisbezoeken en Centering Parenting: groepsgebonden voorlichting over opvoeden en opgroeien. Verder is de GGD actief voor de gezonde leefomgeving: inspectie van kinderopvang, preventie-thema's zoals roken, alcohol en overgewicht (ketenaanpak kind naar gezonder gewicht). De GGD geeft voorlichting op scholen, bijvoorbeeld in samenwerking met HALT rond weerbaarheid en drugspreventie.

Uitgangspunten jeugdgezondheid

- Alle jeugdigen hebben gelijke kansen om zo gezond en veilig mogelijk op te groeien en te leven.
- Van de Brabantscan van de GGD leren we een aantal dingen. Zo weten we dat in 2021 96% van de ouders de gezondheid van hun

kind tussen de 0 en 11 jaar als goed of heel goed ervaarde. In 2019 ervaarden jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar hun eigen gezondheid als goed of heel goed.

- Verder zien we dat in 2021 7% van de 2 tot 11 jarigen ondergewicht had en 3% ernstig overgewicht of obesitas. In 2019 had 3%

van de 12 tot 18 jarigen (ernstig) ondergewicht en 11% (ernstig) overgewicht.

- In 2021 had 86% van de 0 tot 11 jarigen (heel) blijde gevoelens en voelde zich 81% van de 2e en 4e klassers VO zich meestal (zeer) gelukkig.

Ontwikkelthema's jeugdgezondheid

- Onze visie over de opdracht van de GGD in relatie tot de Hervormingsagenda Jeugd.
- Versterken van Kansrijke Start. Bijvoorbeeld door de coalitie Kansrijke Start uit te breiden met partners zoals de kinderopvang, door activiteiten te verbinden aan initiatieven voor informele opvoedondersteuning en door het vergroten van expertise rondom thema's zoals hechting.
- Ketenaanpak Kind naar gezonder gewicht: minder jeugdigen met overgewicht en obesitas.

Passend Onderwijs en Kinderopvang

De rijksoverheid is verantwoordelijk voor de kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid van het onderwijs. Gemeenten zijn samen met schoolbesturen verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om de aansluiting van zorg, kinderopvang en onderwijs goed vorm te geven, onderwijsachterstanden bij jeugdigen tegen te gaan en toe te zien op de leerplicht. Samen met onze partners uit het onderwijs en de kinderopvang geven we vorm aan deze verantwoordelijkheid.

Uitgangspunten Passend Onderwijs en Kinderopvang

Elke jeugdige heeft unieke talenten en hoort er bij. Niet 'de norm' maar het individu is het uitgangspunt. Jeugdigen krijgen passend onderwijs en passende ondersteuning bij hun ontwikkeling. Ze halen een startkwalificatie, worden opgeleid

voor een vak of toegeleid naar zinvolle dagbesteding.

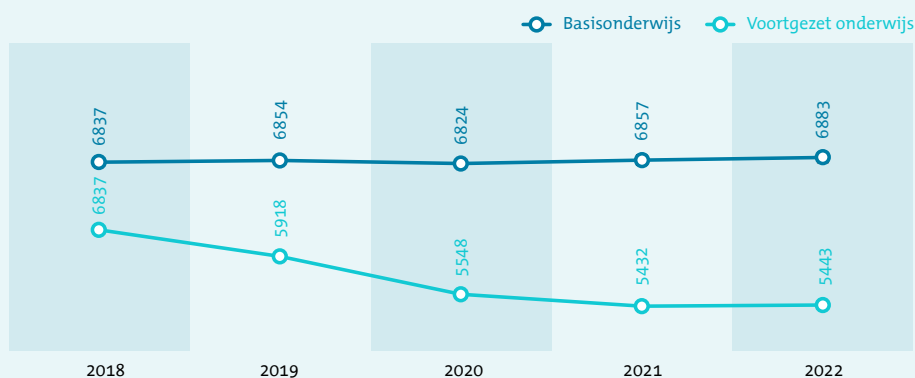
- Jeugdigen hebben kennis, vaardigheden en competenties die nodig zijn om te kunnen participeren in de samenleving en te functioneren in het toekomstige beroepsleven (Kwalificatie¹¹).
- Jeugdigen zijn betrokken bij hun

gemeenschap en de tradities, omgangsvormen en praktijken daarvan. Ze voeren het goede gesprek (open dialoog), geven hun grenzen aan en respecteren die van anderen (Socialisatie).

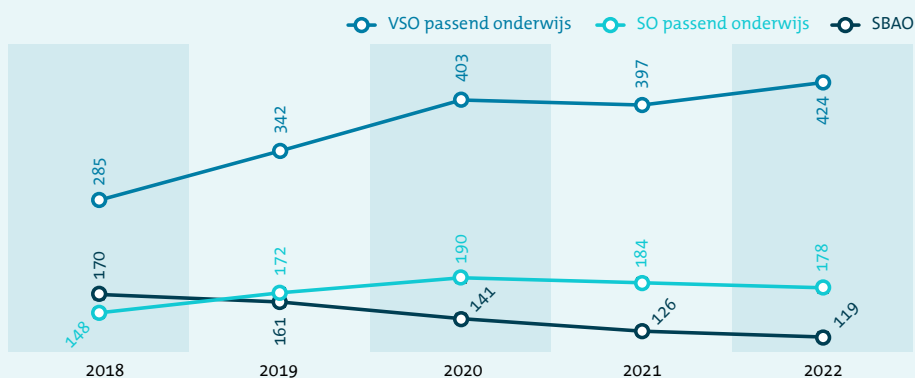
- Jeugdigen zijn zichzelf, vrije en zelfstandige individuen, zelf keuzes kunnen maken en verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en de wereld om hen heen (Persoonsvorming).

Ontwikkelthema's Passend Onderwijs en Kinderopvang

We hebben samen met onze samenwerkingspartners uit de kinderopvang, het onderwijs en

Figuur 1 Aantal leerlingen in Oss in het regulier onderwijs 2018-2022. Bron: DUO. https://duo.nl/open_onderwijsdata/databestanden/

Figuur 2 Leerlingen passend onderwijs/ Speciaal BasisOnderwijs (SBAO), (Voortgezet) Speciaal Onderwijs (SO en VSO) 2018-2022. Bron: DUO. https://duo.nl/open_onderwijsdata/databestanden/

de jeugdhulpsector de krachten gebundeld om de jeugdigen van Oss alle kansen te geven. Gezamenlijk hebben we de Sporen naar kansen opgesteld. De sporen naar kansen bestaan uit 3 ambitiesporen:

1. Taal en talent: een goede startpositie voor ieder kind. Met het voor- en vroegschoolse educatieprogramma(vve) stellen we ons tot doel taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen te voorkomen, vroegtijdig op te sporen en aan te pakken. Voor kinderen wordt een doorgaande lijn gerealiseerd.
2. Zorg en groei: op grond van internationale verdragen heeft ieder kind in Nederland recht op onderwijs in een inclusief onderwijssysteem. Alle kinderen moeten zich thuis en veilig voelen op opvang en school. Waar mogelijk gaan ze samen naar opvang / school, ongeacht hun achtergrond of ondersteuningsbehoefte. Het belang van het kind en het recht op een zo volledig mogelijke ontwikkeling en ontplooiing komt voorop te staan. We creëren passende ondersteuning voor alle kinderen/jongeren van 0 tot 18 jaar. Ieder kind kan zo thuis nabij mogelijk leren, zijn talenten ontwikkelen en doorstromen naar het vervolgonderwijs. Hiermee willen we kinderen voorbereiden op een zelfstandige en zinvolle plaats in de maatschappij.
3. Samen Oss: alle kinderen horen erbij in Oss. Elkaar leren kennen en waarderen – ook buiten je eigen wijk, taal, cultuur, gewoonte of beperking – maakt dat iedereen zich thuis kan voelen in Oss.

Werk: passend meedoen en ontwikkelen

De gemeente is verantwoordelijk voor mensen, ook jongvolwassenen, met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben bij arbeidsre-integratie en, waar nodig, inkomensondersteuning. We geloven dat bestaanszekerheid ontstaat vanuit werk- en inkomenszekerheid.

Uitgangspunten Werk

- Alle jongeren met een kwetsbare arbeidsmarktpositie zijn in beeld.
- Alle jongeren doen mee naar vermogen.
- Onderwijs, gemeente en maatschappelijke partners werken samen in de overgang onderwijs – arbeidsmarkt.
- Jongeren zijn bekend met de mogelijkheden van het Jongerenloket.
- Jongeren worden integraal begeleid middels samenwerking.
- Leven Lang Ontwikkelen is het nieuwe normaal.
- maatschappij of op de arbeidsmarkt.
- Om jongeren support te geven op de arbeidsmarkt worden werkgevers op de juiste manier ondersteund (jobcoaching, loonwaardemeting, begeleidings-subsidies (o.a. SLIM) en loonkosten subsidie).
- Voor jongeren zetten we in op (in)formeel ontwikkelen om te komen tot meer werkzekerheid en weerbaarheid.
- Ook na de wetswijzigingen en aanpassingen die komen (participatiewet, van school naar werk, etc.) doen we, samen met in- en externe partners, wat nodig is voor de jongere.

Ontwikkelthema's Werk

- Van zorg naar werk: de hulpvraag van jongeren staat centraal om te komen tot deelname aan de

Inkomen

In Oss zijn er 1.631 huishoudens met circa 850 jeugdigen tot 18 jaar die opgroeien in armoede.¹² De gemeente heeft hier een speciale verantwoordelijkheid voor. De gemeente zorgt voor een vangnet (o.a. uitkeringen en minimaregelingen) voor mensen die -tijdelijk- niet voldoende inkomen hebben. Inwoners kunnen hierdoor in hun levensonderhoud voorzien en worden daarnaast ondersteund in het versterken van de zelfredzaamheid.

Uitgangspunten

Wat willen we in Oss bereiken:

- Voor inwoners met een laag inkomen en/of geldzorgen hebben we een vangnet.
- We maken meedoen mogelijk.
- Inwoners hebben financiële basisvaardigheden.
- Er is goede ondersteuning voor inwoners met geldzorgen.

- We werken stress-sensitief.

- Een gezamenlijke aanpak dichtbij inwoners.

Ontwikkelthema's

- Voor jeugdigen met geldzorgen zetten we in op financiële educatie, voorlichting en bewustwording (bv campagne Samen slimmer met geld, voorlichting

op scholen), vroegsignalering van problemen en vindbaarheid van de ondersteuning.

- Met jeugdigen en ouders in armoede gaan we in gesprek, we luisteren naar wat iemand nodig heeft. We hebben daarvoor onze regelingen en passen maatwerk toe waar dat nodig is.
- Voor jeugdigen met schulden zetten we bijvoorbeeld in op vroegsignalering en financiële gesprekken in de wijken, leertraject budgetcoaching, passende dienstverlening aan jongeren met AJOSS en Geldfit zakelijk.

Jeugdhulp

Binnen het beleidsterrein Jeugdhulp geven we invulling aan de wettelijke verantwoordelijkheid (in het kader van de Jeugdwet) voor jeugdhulp en de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Daarvoor werken we in regioverband samen. Afspraken leggen we vast in het Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp Noordoost Brabant 2024 – 2027.

Uitgangspunten Jeugdhulp

Opvoeden en opgroeien is vooral een zaak van jeugdigen, gezinnen en hun sociale omgeving (sterke pedagogische basis). Ook als zich problemen voordoen. Uit de Brabantscan van de GGD leiden we af dat in 2021 28% van de ouders van 0 tot 11 jarigen in Oss (tegen 31% in heel Noord-Brabant) aangaf problemen bij de opvoeding te ervaren. We zien ook dat het aantal ouders van kinderen in die leeftijd dat veel stress ervaart bij de opvoeding tussen 2017 en 2021 licht afneemt, waar dat in Noord-Brabant wat toeneemt.

Als problemen de mogelijkheden van jeugdigen, gezinnen en hun sociale omgeving overstijgen, neemt gemeente Oss verantwoordelijkheid door steun, hulp of bescherming te organiseren. Jeugdigen of hun ouders zijn zoveel mogelijk zelf regisseur. De hulp is zo laagdrempelig, dichtbij en licht als mogelijk, uitgaande van het normale en de eigen kracht van de betrokkenen. En zo intensief als nodig, zeker voor jeugdigen in de meest kwetsbare situaties.

Verreweg de meeste van de 16.829 Osse jeugdigen groeien gezond en veilig op en vinden hun weg in de samenleving.¹³ Niettemin vraagt een deel extra aandacht. Zo valt vooral de 14% van de Osse jeugdigen op die in 2022 gebruik maakte van een vorm van jeugdhulp¹⁴. In absolute aantallen: in 2022 ontvingen 1.912 jeugdigen lichte specialistische jeugdhulp en 371 zware. In 2021 was dat respectievelijk 1.821 en 392. Dit is een gunstige trend: meer lichte hulp in plaats van zware.

Jeugdigen in onveilige situaties worden beschermd. In 2021 hadden 300 jeugdigen in Oss een Jeugdbeschermingsmaatregel en in 2022 263 jeugdigen. Ook hier een positieve ontwikkeling.

Ontwikkelthema's Jeugdhulp¹⁵

- Passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun gezin. Jeugdhulp die past bij de aard en zwaarte van de problematiek en zo tijdig en nabij mogelijk wordt ingezet. Hierbij wegen we goed wanneer

jeugdigen echt aangewezen zijn op gespecialiseerde jeugdhulp (reikwijdte), zodat zorg voor de meeste kwetsbare jeugdigen betaalbaar blijft.

- Een zorglandschap waarbij jeugdigen zoveel mogelijk thuis of in een gezinsgerichte setting kunnen opgroeien, zo dicht mogelijk bij de eigen leefomgeving. Dit betekent afbouw van gesloten jeugdzorg en groei van pleegzorg, gezinshuizen en kleinschalig verblijf.
- Sterke toegang/het Centrum Jeugd en Gezin, dat onderdeel uitmaakt van sterke sociale teams. En waar passende hulp gegeven wordt.
- Integrale gezinsgerichte hulp aan jeugdige(n) en gezin op basis van de Samenwerkwijze: een gedeelde vraagverheldering met gezin en netwerk. Hierdoor is hulp op het gebied van opgroeien en opvoeden sterker verbonden met hulp op het gebied van bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg, welzijn, onderwijs, Wmo, volwassen-ggz en bestaanszekerheid. Bijvoorbeeld bij scheidingsproblematiek.
- Speciale aandacht voor de overgang van 18- naar 18+: integrale aanpak jongerenproblematiek. Werken met Jouw Ingebrachte Mentor (JIM).

Jongeren van 16 tot 27 jaar

In Oss willen we dat jongeren de stap naar volwassenheid zelfstandig kunnen maken. Volwassen worden gebeurt met vallen en opstaan. Jongeren in kwetsbare situaties staan al met 1-0 achter. Daarom hebben we speciale aandacht voor jongeren die op meerdere gebieden problemen ervaren: die jeugdhulp (met name verblijf) ontvangen, voor wie een jeugdbeschermingsmaatregel geldt, die voortijdig school verlaten, die geen startkwalificatie of geen (zicht op) een baan hebben, die (risico op) schulden hebben.

Dit vraagt integraliteit! Voor kwetsbare jongeren voeren we met onze ketenpartners de 'Integrale aanpak

jongerenproblematiek 16-17' uit. Door ons in te zetten voor alle kwetsbare Osse jongeren, gaan we verder

dan de afspraken die gemaakt zijn op het niveau van de jeugdhulpregio Noordoost Brabant. Deze betreffen jongeren die uit de jeugdhulp met verblijf moeten gaan stromen.

Uitgangspunten 18-/18+

We geloven dat het versterken van de 5 pijlers van zelfstandigheid, zorgt voor een stevige basis. De Big5 behelzen een veilige woonplek, voldoende inkomen, opleiding tot een vak, een

netwerk om op terug te vallen en passende hulp en begeleiding.

We bieden kwetsbare jongeren een doorlopende ondersteuningslijn. Doordat Jeugd-, Wmo- en Participatiebestuurders zich regionaal hebben gecommitteerd is er de broodnodige bestuurlijke dekking en kunnen we doen wat nodig is. Zo nodig met maatwerk, over grenzen van regels en wetten heen. De zes Osse Sociale Teams werken volgens de Samenwerkwijze. Ter ondersteuning van de Sociale Teams hebben we het Actieteam 16-27 opgericht. Het Actieteam kan expertise toevoegen. Daarnaast kan het Actieteam helpen om doorbraken te realiseren als men er in de reguliere samenwerking en opschaling nog niet uit komt. Met het Actieteam doen we ervaring op met integraal werken over de domeinen heen. Gemeente Oss vindt het belangrijk dat er voor iedereen een passend en duurzaam (t)huis is dat voldoet aan de wensen en behoeften. Het is van belang om daarbij ook aandacht te hebben voor kwetsbare inwoners met een zorgbehoefte (De Osse visie op Wonen, Welzijn en Zorg). Oss zorgt voor een 'Thuis voor iedereen', ook voor kwetsbare jongeren. Jeugdigen hebben in hun groei naar zelfstandigheid een eigen veilige woning nodig om zich verder te ontwikkelen. Een veilige woning is namelijk de belangrijkste pijler van zelfstandigheid van de Big5.

Ontwikkelthema's 18-/18+

Borgen integrale aanpak jongerenproblematiek 16-27.

- Verdere aansluiting tussen de verschillende domeinen: welzijn,

Jeugdhulp, Wmo, onderwijs, W&I en regionaal arbeidsmarktbeleid (met name de regionale jongerenaanpak), schuldhulpverlening, wonen. Samen met partners als het Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noord-oost (RBL BNO), dat de leerplichtwet en de RMC-wet uitvoert. En verder woningbouwcorporaties, het jongerenwerk, specialistische jeugdhulpaanbieders, Wmo-aanbieders, scholen, het CJG en de overige leden van de Osse Sociale Teams, de gemeentelijke uitvoeringsafdelingen W&I, SHV, Jeugd en Wmo, enz. We zien namelijk te vaak dat het aanbod en de interventies uit de verschillende domeinen niet aansluiten of niet afgestemd zijn.

Ontwikkelthema's wonen

- We zetten in op voldoende woningen voor alle Osse jeugdigen die deze stap naar zelfstandigheid willen maken.
- Op basis van de woonzorgvisie maken we samen met aanbieders van jeugdhulp, Wmo en woningbouwcorporaties plannen voor meer betaalbare woningen voor kwetsbare jongeren. We kijken naar innovatieve woonzorgconcepten voor jeugdigen. En we streven naar extramurale woonzorgvoorzieningen voor kwetsbare jongeren.
- Urgentieplus regeling versterken voor de doelgroep kwetsbare jongeren.

Veiligheid: Geweld in afhankelijkheidsrelaties en openbare orde en veiligheid

Gemeenten hebben een belangrijke taak als het gaat om het voorkomen (preventie) van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het borgen van de signalering, het borgen/creëren van veiligheid in een gezin/huishouden en het voeren van de regie op de samenwerking met en tussen partners in de veiligheidsketen. Waaronder (speciaal) onderwijs, politie en veiligheidshuis, (specialistische) aanbieders, huisartsen, ziekenhuizen, wonen, werk en inkomen (bewindvoerders, schuldhulpverlening), lokale (wijk)teams, VT, vrouwenopvang en GI.¹⁶

Daarnaast is de zorg voor *openbare orde en veiligheid* een belangrijke taak van de gemeentelijke overheid. De gemeente heeft de regierol bij het ontwikkelen van het integraal veiligheidsbeleid. Ze zorgt voor afstemming met (veiligheids)partners, als politie en openbaar ministerie. Afhankelijk van het onderwerp worden ook vele andere partijen betrokken, zoals scholen, sociale teams, ondernemers en de brandweer.

Uitgangspunten Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties

Iedereen heeft recht op veiligheid, zeker thuis! Wij geloven dat we geweld in afhankelijkheidsrelaties, en het destructieve gevolg ervan, moeten stoppen. Met inzet en toewijding, in woord en daad en vanuit respect voor andermans normen en waarden. We vertrouwen op elkaars vakkundigheid en vullen elkaar daarin aan. Zo komt elk van ons

op het juiste moment in actie. We nemen samen verantwoordelijkheid voor het geheel, ieder vanuit zijn eigen expertise, want we weten dat alleen met integraal en gezamenlijk werken geweld stopt. Geweld hoort nergens thuis!¹⁷

Uitgangspunten Openbare orde en Veiligheid

Gemeenten Oss heeft samen met gemeente Bernheze, het Openbaar Ministerie en de politie het Beleidskader Integrale Veiligheid 2023-2026 opgesteld. De missie is een aantrekkelijke omgeving te zijn waar inwoners zich veilig voelen om te kunnen wonen, werken en recreëren. Wij vinden het belangrijk dat jongeren zich kunnen ontwikkelen en ontplooien. De toekomst zit vol mooie kansen en uitdagingen, maar

is soms ook onderhevig aan risico's en gevaren. Denk aan drugsgebruik, cybercrime, ondermijnende criminaliteit, (seksuele weerbaarheid) uitbuiting, extremisme en radicalisering. Een weerbare jeugd in een veilige leefomgeving is van groot belang voor een veilige toekomst. Bij problemen met jongeren is op tijd signaleren en reageren belangrijk om erger te voorkomen. Dit doen we door alert te zijn, goed te kijken naar wat er gebeurt of aan de hand is. Daarbij is een goede balans tussen preventie, zorg en repressie

belangrijk. Samen met de partners proberen we te voorkomen dat jongeren met problemen afglijden naar criminaliteit.

Ontwikkelthema's Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties

- Effectievere aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (voor volwassenen en jeugdigen) zodat duurzame veiligheid voor alle gezinsleden ontstaat.
- Implementatie gefaseerd werken aan veiligheid volgens de Top3 Methodiek. En implementa-

tie Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming: ontwikkeling regionaal Veiligheidsteam (GI, Veilig Thuis en Raad voor de Kinderbescherming).

- De specifieke regierol van veiligheidscoördinatie moet een plek krijgen in relatie tot de regierollen in de opschaling AVE, casus- en procescoördinatie, en MDA++ en de samenwerking met partners.

Ontwikkelthema's Openbare orde en Veiligheid AVE-model herijken en borgen.

- Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026. De geprioriteerde thema's zijn radicalisering, zorg en veiligheid, ondermijning, mensenhandel en digitale veiligheid. Op al deze thema's wordt aangegeven dat jeugdigen kwetsbaar zijn en dat een weerbare jeugd van groot belang is voor een veilige toekomst.
- Het lokaal opzetten van een brede en integrale aanpak om de jeugd weerbaar te maken tegen criminele invloeden en negatieve verleidingen.
- Inzet van preventieactiviteiten op scholen. Met daarbij aandacht voor de thema's: drugs- en alcohol gebruik, cybercrime, sexting, ondermijnende criminaliteit, seksuele uitbuiting en weerbaarheid.
- Een ander onderdeel dat aandacht vraagt, zo stelt de Osse Jongerenraad, is de beleefde veiligheid en reputatie van Oss.
- Uitwerking van het accent dat de raad aan ONS welzijn heeft gegeven, namelijk Kinder- en jongerenwerk: aandacht voor ondermijning. •

- 1 Daar waar we over ouders spreken, bedoelen we ook verzorgers.
- 2 -Brief Jongerenraad Oss van 15 november 2022 over mentale gezondheid.
-HBSC; Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland 2021; september 2022
<https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2022/09/14/mentale-gezondheid-van-meisjes-fors-verslechterd>
- 3 -ROB; Gezag herwinnen. Over de gezagswaardigheid van het openbaar bestuur; november 2022.
<https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2022/11/10/gezag-herwinnen-over-de-gezagswaardigheid-van-het-openbaar-bestuur>
-Verbrugge, A.; De gezagscrisis. Filosofisch essay over een wankel orde; Boom; Amsterdam; juni 2023.
-Voogd, de, J. en Cuperus, R.; Atlas van afgehaakt Nederland; december 2021
<https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/documenten/rapporten/2021/12/17/atlas-van-afgehaakt-nederland>
-Pool, E.; Macht en Moed. Ambtelijk vakmanschap en de kunst van tegenspreken. Den Haag; november 2021.
<https://www.kennisknooppuntparticipatie.nl/downloads/HandlerDownloadFiles.ashx?idnv=2086882>
-SCP; Burgerperspectieven bericht 2 2022; december 2022
<https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2022/12/29/continu-onderzoek-burgerperspectieven---bericht-2-2022>
- 4 -Hervormingsagenda Jeugd, vastgestelde versie juni 2023. <https://open.overheid.nl/documenten/addec5d5-279c-40de-b607-7b64e8441602/file>
-Integraal Zorg Akkoord (IZA); september 2022 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/09/16/integraal-zorgakkoord-samen-werken-aan-gezonde-zorg>
-Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-e8e739b2e77bf92b7bfed78d4569ae4ecbce8dac/pdf>
- 5 'Opgroeien doe je samen: Bouwen aan een stevige pedagogische basis' (NJI, december 2022)
- 6 Zie <http://www.detweedemening.nl/wp-content/uploads/2020/02/RapportageDeTweedeMening-delenvandilemmaswerkt.pdf>
- 7 'Opgroeien doe je samen: Bouwen aan een stevige pedagogische basis' (NJI, december 2022)
- 8 Deze ambitie sluit aan bij de ambitie zoals beschreven in de ambitiecirkel sociaal domein Oss. En bij de ambitie Sociale Basis Oss 2040: veerkrachtig, inclusief en gemeenschapsgericht.
- 9 Top 10 beschermende factoren voor een positieve ontwikkeling van jeugdigen van het NJI uit 2018. Zie: https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-05/Top-tien-positieve-ontwikkeling-jeugd_o.pdf
- 10 Zie Osse 'Plan van aanpak GALA tbv SPUK 2024-2026'
- 11 Drie doeldomeinen van het onderwijs: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming (Gert Biesta)
- 12 Betreft 2021. Kinderen en jongeren tot 18 jaar. Bron: Oss in cijfers, <https://oss.incijfers.nl/jive>
- 13 Betreft 2022, kinderen en jongeren tot 18 jaar. Bron: Oss in cijfers, <https://oss.incijfers.nl/jive>
- 14 Bron: Regionale inkooporganisatie jeugdhulp NOB, RIOZ
- 15 Programmabegroting 2024-2027 Oss, onderdeel Jeugdhulp
- 16 Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten, VNG
- 17 Koersplan Veilig in Afhankelijkheidsrelaties NOB 2023-2028

OPGROEIEN DOE JE SAMEN.

Beleidskader Integraal Jeugdbeleid Oss - Een sterke pedagogische basis 2024 -2027

